

Vayetze Bet

[Genesis]

(29)16:Lavan had two daughters. The name of the elder was Leah, and the name of the younger was Rachel.

17:Leah's eyes were weak, but Rachel was of beautiful form and beautiful in appearance.

18:Yaakov loved Rachel. He said, "I will serve you seven years for Rachel, your younger daughter.

19:Lavan said, "It is better that I give her to you, than that I should give her to another man. Stay with me.

20:Yaakov served seven years for Rachel. They seemed to him but a few days, for the love he had for her.

21:Yaakov said to Lavan, "Give me my wife, for my days are fulfilled, that I may go in to her.

22:Lavan gathered together all the men of the place, and made a feast.

23:It happened in the evening, that he took Leah his daughter, and brought her to him. He went in to her.

24:Lavan gave her Zilpah his handmaid, to be a handmaid to his daughter Leah.

25:It happened in the morning that, behold, it was Leah. He said to Lavan, "What is this you have done to me? Didn't I serve with you for Rachel? Why then have you deceived me?"

26:Lavan said, "It is not done so in our place, to give the younger before the elder.

27:Fulfill the week of this one, and we will give you the other also for the service which you will serve with me yet seven other years.

28:Yaakov did so, and fulfilled her week. He gave him Rachel his daughter as a wife.

29:Lavan gave to Rachel his daughter Bilhah, his handmaid, to be her handmaid.

30:He went in also to Rachel, and he loved also Rachel more than Leah, and served with him yet seven other years.

31:The LORD saw that Leah was hated, and he opened her womb, but Rachel was barren.

32:Leah conceived, and bore a son, and she named him Reuven. For she said, "Because the LORD has looked at my affliction. For now my husband will love me.

וַיִּלְכֹּן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאָה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רָחֵל: ¹⁶(29) וַיִּלְכֹּן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאָה וְשֵׁם

הַקְּטָנָה רָחֵל: ¹⁷וַיְעִינֵי לְאָה וְרָחֵל הָיְתָה יִפְתַּת־תֹּאֵר

וַיִּפֶת מְרָאָהּ: ¹⁸וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדְךָ

שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרָחֵל בְּתִיךָ הַקְּטָנָה: ¹⁹וַיֹּאמֶר לָבֵן טוֹב תִּתֵּנִי אִתָּה לְךָ מִתְּתִי אִתָּה לְאִישׁ אַחֵר שְׁבַע עִמָּדַי:

²⁰וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִיו בְּעֵינָיו כִּימִים אַחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אִתָּה: ²¹וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבֵן הֲבֵה אֶת־

אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמֵי וְאַבֹּאָה אֵלַיָּהּ: ²²וַיֵּאסֹף לָבֵן אֶת־כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֵּהּ: ²³וַיְהִי בַּעֲרֵב וַיִּקַּח אֶת־

לְאָה בְתוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלַיָּהּ: ²⁴וַיִּתֵּן לָבֵן לָהּ אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלְאָה בְתוֹ שִׁפְחָהּ: ²⁵וַיְהִי בַבֹּקֶר וַהֲנֶה־הָיָה לְאָה וַיֹּאמֶר אֶל־לָבֵן מַה־זֹּאת עָשִׂיתְ לִי

הֲלֹא בְרָחֵל עֲבַדְתִּי עִמָּךְ וְלָמָּה רָמִיתָנִי: ²⁶וַיֹּאמֶר לָבֵן לֹא־יַעֲשֶׂה כֵן בְּמָקוֹמָנוּ לְתֵת הַצְּעִירָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה:

²⁷מִלָּא שִׁבְעַ זֹאת וְנִתְּנָה לְךָ גַם־אֶת־זֹאת בְּעַבְדָּהּ אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדַי עוֹד שִׁבְעַ־שָׁנִים אַחֲרוֹת: ²⁸וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כִּן וַיִּמְלֵא שִׁבְעַ זֹאת וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־רָחֵל בְתוֹ לוֹ

לְאִשָּׁה: ²⁹וַיִּתֵּן לָבֵן לְרָחֵל בְתוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָהּ: ³⁰וַיָּבֵא גַם אֶל־רָחֵל וַיֵּאָהֵב גַם־אֶת־רָחֵל מִלְּאָה

וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שִׁבְעַ־שָׁנִים אַחֲרוֹת: ³¹וַיֵּרָא יְהוָה כִּי־שָׁנְאוֹה לְאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה: ³²וַתַּהַר

וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שִׁבְעַ־שָׁנִים אַחֲרוֹת: ³¹וַיֵּרָא יְהוָה כִּי־שָׁנְאוֹה לְאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה: ³²וַתַּהַר

וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שִׁבְעַ־שָׁנִים אַחֲרוֹת: ³¹וַיֵּרָא יְהוָה כִּי־שָׁנְאוֹה לְאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה: ³²וַתַּהַר

לָאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי־
רָאָה יְהוָה בְּעַנְיִי כִּי עָתָה יִאֲהַבֵּנִי אִישִׁי: **וַתִּהְיֶה**
עוֹד

33:She conceived again, and bore a son, and said, "Because the LORD has heard that I am hated, He has therefore given me this son also." She named him Shimon.

וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי־שָׁנוּאָה אָנֹכִי
וַיִּתֵּן־לִי גַם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן: **וַתִּהְיֶה** עוֹד
וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עָתָה הַפַּעַם יִלְוֶה אִישִׁי אֵלָי כִּי־
יִלְדֹתִי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ יְהוּדָה: **וַתִּהְיֶה**
עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אֹדְדָה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן
קָרָאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֵד מִלְּדוֹת:

34:She conceived again, and bore a son. Said, "Now this time will my husband be joined to me, because I have borne him three sons." Therefore was his name called Levi.

35:She conceived again, and bore a son. She said, "This time will I praise the LORD." Therefore she named him Yehudah. Then she stopped bearing.

Vayetze Bet

[Genesis]

(29)16:Lavan had two daughters. The name of the elder was Leah, and the name of the younger was Rachel.

17:Leah's eyes were weak, but Rachel was of beautiful form and beautiful in appearance.

18:Yaakov loved Rachel. He said, "I will serve you seven years for Rachel, your younger daughter.

19:Lavan said, "It is better that I give her to you, than that I should give her to another man. Stay with me.

20:Yaakov served seven years for Rachel. They seemed to him but a few days, for the love he had for her.

21:Yaakov said to Lavan, "Give me my wife, for my days are fulfilled, that I may go in to her.

22:Lavan gathered together all the men of the place, and made a feast.

23:It happened in the evening, that he took Leah his daughter, and brought her to him. He went in to her.

24:Lavan gave her Zilpah his handmaid, to be a handmaid to his daughter Leah.

25:It happened in the morning that, behold, it was Leah. He said to Lavan, "What is this you have done to me? Didn't I serve with you for Rachel? Why then have you deceived me?

26:Lavan said, "It is not done so in our place, to give the younger before the elder.

27:Fulfill the week of this one, and we will give you the other also for the service which you will serve with me yet seven other years.

28:Yaakov did so, and fulfilled her week. He gave him Rachel his daughter as a wife.

29:Lavan gave to Rachel his daughter Bilhah, his handmaid, to be her handmaid.

30:He went in also to Rachel, and he loved also Rachel more than Leah, and served with him yet seven other years.

31:The LORD saw that Leah was hated, and he opened her womb, but Rachel was barren.

32:Leah conceived, and bore a son, and she named him Reuven. For she said, "Because the LORD has looked at my affliction. For now my husband will love me.

וַיִּלְכֹּן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאֵה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רָחֵל׃¹⁶⁽²⁹⁾
וַיְעִינֵי לְאֵה רַכּוֹת וְרַחֵל הָיְתָה יִפְתַּת־תֶּאֱרָר׃
וַיִּיָּאֵהֵב יַעֲקֹב אֶת־רַחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדְךָ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתִיךָ הַקְּטָנָה׃¹⁷
וַיֹּאמֶר לָבֹן טוֹב תַּתִּי אֹתָהּ לְךָ מִתַּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבַע עֲמֻדֵי׃¹⁸
וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִי בְעֵינָיו כִּימֵים אַחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ׃¹⁹
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבֹן הֲבֵה אֶת־אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמֵי וְאַבּוֹאָה אֵלֶיהָ׃²⁰
כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה׃²¹ וַיְהִי בַעֲרֵב וַיִּקַּח אֶת־לְאָה בִּתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלֶיהָ׃²² וַיִּתֵּן לָבֹן לָהּ אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלְאָה בִּתּוֹ שִׁפְחָה׃²³ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַהֲנֵה־הוּא לְאֵה וַיֹּאמֶר אֶל־לָבֹן מַה־זֹּאת עָשִׂיתְ לִי הֲלֹא בְרַחֵל עֲבַדְתִּי עֲמֹךָ וְלָמָּה רַמִּיתָנִי׃²⁴ וַיֹּאמֶר לָבֹן לֹא־יַעֲשֶׂה כֵן בְּמָקוֹמֵנוּ לְתַת הַצְּעִירָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה׃²⁵ מִלָּא שְׁבַע זֹאת וְנִתְּנָה לְךָ גַם־אֶת־זֹאת בְּעַבְדָּהּ אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עֲמֻדֵי עוֹד שִׁבְע־שָׁנִים אַחֲרוֹת׃²⁶ וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כִּן וַיִּמְלֵא שְׁבַע זֹאת וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־רַחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה׃²⁷ וַיִּתֵּן לָבֹן לְרַחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה׃²⁸ וַיָּבֵא גַם אֶל־רַחֵל וַיִּיָּאֵהֵב גַם־אֶת־רַחֵל מִלְּאָה וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שִׁבְע־שָׁנִים אַחֲרוֹת׃²⁹ וַיִּרְא יְהוָה כִּי־שָׁנְוָאָה לְאֵה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרַחֵל עֲקָרָה׃³⁰ וַתַּהַר שְׁנֹוָאָה לְאֵה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרַחֵל עֲקָרָה׃³¹ וַתַּהַר שְׁנֹוָאָה לְאֵה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרַחֵל עֲקָרָה׃³²

33:She conceived again, and bore a son, and said, "Because the LORD has heard that I am hated, He has therefore given me this son also." She named him Shimon.

לֵאמֹר וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי-
רָאָה יְהוָה בְּעַנְיִי כִּי עָתָה יִאֱהַבֵנִי אִישִׁי: וַתִּהְיֶה עוֹד

34:She conceived again, and bore a son. Said, "Now this time will my husband be joined to me, because I have borne him three sons." Therefore was his name called Levi.

וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי-שָׁמַע יְהוָה כִּי-שָׁנוּאַה אֲנִי
וַיִּתֶן-לִי גַם-אֶת-זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן: וַתִּהְיֶה עוֹד

35:She conceived again, and bore a son. She said, "This time will I praise the LORD." Therefore she named him Yehudah. Then she stopped bearing.

וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עָתָה הַפַּעַם יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי-
יִלְדֹתִי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל-כֵּן קָרָא-שְׁמוֹ יְהוּדָה: וַתִּהְיֶה עוֹד
עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אֹדְהָ אֶת-יְהוָה עַל-כֵּן
קָרָאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֵד מִלְּדוֹת:

וּלְלִבּוֹן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאָה וְשֵׁם
 הַקְּטָנָה רָחֵל׃¹⁶⁽²⁹⁾ וְעֵינַי לְאָה רְכוֹת וְרָחֵל הֵיטָהּ יִפְתָּ-תָּאֵר
 וַיִּפֹּת מִרְאָה׃¹⁷ וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב אֶת-רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָךְ
 שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרָחֵל בְּתֹךְ הַקְּטָנָה׃¹⁸ וַיֹּאמֶר לָבֹן טוֹב
 תַּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתַּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבַע עֲמֻדַי׃¹⁹
 וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִי בְעֵינָיו כִּימִים
 אַחָדִים בְּאֵהֲבָתוֹ אֹתָהּ׃²⁰ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-לָבֹן הֲבֵה אֶת-
 אֲשֵׁתִי כִּי מְלֹאוּ יְמֵי וְאֲבוֹאָה אֵלֶיהָ׃²¹ וַיֹּאסֹף לָבֹן אֶת-
 כָּל-אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ׃²² וַיְהִי בְעָרֵב וַיִּקַּח אֶת-
 לְאָה בָתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלֶיהָ׃²³ וַיִּתֵּן לָבֹן לָהּ
 אֶת-זֹלְפָה שִׁפְחָתוֹ לְלָאָה בָתּוֹ שִׁפְחָה׃²⁴ וַיְהִי בַבֶּקֶר
 וַהֲנֵה-הוּא לְאָה וַיֹּאמֶר אֶל-לָבֹן מַה-זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי
 הֲלֹא בְרָחֵל עֲבָדְתִּי עִמָּךְ וְלָמָּה וְלָמָּה רַמִּיתָנִי׃²⁵ וַיֹּאמֶר לָבֹן
 לֹא-יַעֲשֶׂה כֵן בְּמָקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצְּעִירָה לְפָנַי הַבְּכִירָה׃²⁶
 מְלֹא שִׁבְעַ זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם-אֶת-זֹאת בְּעִבְדָּהּ׃²⁷

אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמְדֵי עוֹד שִׁבְע־שָׁנִים אַחֲרוֹת: דמיון ^{1:28} וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיִּמְלֵא שִׁבְעַת זֹאת וַיִּתֵּן לּוֹ אֶת־רַחֵל בְּתוּלוֹ לְאִשָּׁה: ^{1:29} וַיִּתֵּן לָבֶן לְרַחֵל בְּתוּלוֹ אֶת־בְּלֵהָ שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה: ^{1:30} וַיָּבֵא גַם אֶל־רַחֵל וַיֶּאֱהָב גַּם־אֶת־רַחֵל מִלֵּאָה

וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שִׁבְע־שָׁנִים אַחֲרוֹת: דמיון ^{1:31} וַיֵּרָא יְהוָה כִּי־שָׁנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחֲמָהּ וּרַחֵל עֲקָרָה: ^{1:32} וַתֵּהָרֵא לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי־רָאָה יְהוָה בְּעַנְיִי כִּי עָתָה יֶאֱהַבֵנִי אִישִׁי: דמיון ^{1:33} וַתֵּהָרֵא עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי־שָׁנוּאָה אֲנֹכִי וַיִּתֵּן־לִי גַם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן: ^{1:34} וַתֵּהָרֵא עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עָתָה הִפַּעַם יִלְוֶה אִישִׁי אֵלָי כִּי־יִלְדֵתִי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לְוִי: ^{1:35} וַתֵּהָרֵא עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר הִפַּעַם אֹדְדָה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרָאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִקְּדָת:

וכללבן שתי בגות שם הגדלה לאה ושם
הקטנה רחל ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר
ויפת מראה ויאהב יעקב את רחל ויאמר אעבודך
שבע שנים ברחל בתך הקטנה ויאמר לבן טוב
תתי אתה כך מתתי אתה לאיש אחר שבה עמדי
ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים
אחדים באהבתו אתה ויאמר יעקב אל לבן הבה את
אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה ויאסף לבן את
כל אנשי המקום ויעש משתה ויהי בערב ויקח את
לאה בתו ויבא אתה אליו ויבא אליה ויתן לבן לה
את זלפה שפוזתו ללאה בתו שפוזתה ויהי בבקר
והנה הוא לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי
הלא ברחל עבדתי עמך וכמה רמיתני ויאמר לבן
לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה
מלא שבע זאת ונתנה כך גם את זאת בעבדה

אשר תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות ויעש
יעקב כן וימלא שבע זאת ויתן לו את רחל בתו לו
לאשה ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפוזתו לה
לשפחה ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה

ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות וירא יהוה כי
שגואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה ויתהר
לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי
ראה יהוה בעציי כי עתה יאהבני אישי ויתהר עוד
ותלד בן ותאמר כי שמע יהוה כי שגואה אנכי
ויתן לי גם את זה ותקרא שמו שמעון ויתהר עוד
ותלד בן ותאמר עתה הפעם ילדה אישי אלי כי
ילדתי לו שלשה בנים על כן קרא שמו לוי ויתהר
עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את יהוה על כן
קראה שמו יהודה ותעמד מלדת